

MATERIAŁY I SPRAWOZDANIA

RZESZOWSKIEGO
OŚRODKA
ARCHEOLOGICZNEGO

XXXV

Muzeum Okręgowe w Rzeszowie
Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego
Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego

MATERIAŁY I SPRAWOZDANIA
Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego

Tom XXXV

Rzeszów
2014

Komitet Redakcyjny:
Sylwester Czopek, Václav Furmánek (Słowacja), Diana Gergova (Bułgaria),
Sławomir Kadrow, Michał Parczewski, Aleksandr Sytnyk (Ukraina)

Zespół stałych recenzentów:
Jan Chochorowski, Igor Chrapunov (Krym), Wojciech Chudziak, Eduard Droberjar (Czechy),
Lubomira Kaminská (Słowacja), Przemysław Makarowicz, Anna Zakościelna

Pozostali recenzenci tomu XXXV:
Wojciech Blajer, Andrzej Kokowski, Maria Łanczont, Michał Parczewski, Janusz Rieger,
Marcin Wołoszyn, Paweł Valde-Nowak, Jarosław Żrałka

Redaktor
Sylwester Czopek
(sycz@archeologia.rzeszow.pl)

Sekretarze Redakcji:
Joanna Ligoda, Joanna Podgórska-Czopek
(archo@muzeum.rzeszow.pl)

Strona internetowa czasopisma:
www.archeologia.univ.rzeszow.pl/?page_id=337

Tłumaczenia
Barbara Jachym – język niemiecki
Beata Kizowska-Lepiejza – język angielski

Zdjęcie na okładce:
Naczynie kultury Chimú (fot. Maria Szewczuk, Marek Kosior)

© Copyright by Muzeum Okręgowe w Rzeszowie
© Copyright by Instytut Archeologii UR
© Copyright by Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego
© Copyright by Oficyna Wydawnicza „Zimowit”

ISSN 0137-5725

WYDAWCA

Muzeum Okręgowe
w Rzeszowie
35-030 Rzeszów
ul. 3 Maja 19
tel. 17 853 52 78

Instytut Archeologii
Uniwersytetu Rzeszowskiego
35-015 Rzeszów
ul. Moniuszki 10
tel. 17 872 15 90

FUNDACJA

RZESZOWSKIEGO OŚRODKA
ARCHEOLOGICZNEGO
Fundacja Rzeszowskiego
Ośrodka Archeologicznego
35-015 Rzeszów
ul. Moniuszki 10
tel. 17 872 15 81

Oficyna Wydawnicza
„Zimowit”
35-604 Rzeszów
ul. Zimowita 6/5
oficyna.zimowit@gmail.com

*W 2014 roku
Profesor Tibor Kemenczei
obchodzi jubileusz 75-lecia urodzin.
Z tej okazji wybitnemu badaczowi
epoki brązu i wczesnej epoki żelaza
ten tom poświęcamy*

Redakcja

SPIS TREŚCI

Tibor Kemenczei – 75	7
----------------------------	---

STUDIA I MATERIAŁY

Jan Chochorowski , Scytowie a Europa Środkowa – historyczna interpretacja archeologicznej rzeczywistości	9
Janusz Kowalski-Bilokrylyy , Pochodzenie kolczyków typu Kłyżów	59
Josyp J. Kobał , Scheibengedrehte graue Keramik der Kuštanovice Kultur aus Transkarpatien (Ukraine)	65
Sylwester Czopek, Andrzej Pelisiak , Remarks on the Tarnobrzeg Lusatian culture flintworking with particular emphasis on settlement materials	77
Monika Kuraś, Tomasz Tokarczyk , Osada tarnobrzegskiej kultury łużyckiej na stanowisku numer 26 w Sarzynie, pow. leżajski	87
Anna Bajda-Wesołowska, Tomasz Bochnak, Monika Hozer , Bogaty grób kobiety z wczesnej epoki żelaza odkryty w miejscowości Zabłotce, pow. jarosławski, stan. 27	105
Agnieszka Reszczyńska , Nowe materiały do poznania włókiennictwa kultury przeworskiej z obszaru południowo-wschodniej Polski	127
Юрий А. Пуголюков, Сергей А. Горбаненко , Печь как культовое место в жилище северян: археологические данные	141
Tomasz Dzieńkowski , Stan, potrzeby i perspektywy badań archeologicznych nad wczesnym średniowieczem zachodniej części ziemi chełmskiej	151
Marek Florek , Czy „grodzisko” to dawny, zniszczony gród? O niebezpieczeństwach korzystania ze źródeł topomastycznych	171
Wojciech Krukar , Uwagi historyczno-geograficzne do hydronimii wschodniej części Karpat polskich	189

SPRAWOZDANIA I KOMUNIKATY

Piotr Gębica, Sławomir Superson, Monika Hozer, Anna Bajda-Wesołowska , Geoarcheologiczny zapis ewolucji doliny Wisłoka na przykładzie stanowiska nr 19 w Białobrzegach	217
Sławomir Superson , Znaczenie datowań archeologicznych i radiowęglowych w określaniu wieku współczesnych aluwii powodziowych na stanowisku Budy Łańcuckie III	227
Marta Połtowicz-Bobak, Dariusz Bobak, Piotr Gębica , Nowy ślad osadnictwa magdaleńskiego w Polsce południowo-wschodniej. Stanowisko Łąka 11–16 w powiecie rzeszowskim	237
Michał Dobrzyński, Michał Parczewski, Katarzyna Piątkowska, Małgorzata Rybicka , Zabytki kultury pucharów lejkowatych w miejscowości Jasienica Sufczyńska, stan. 5, na Pogórzu Przemyskim	249
Elżbieta M. Kłosińska , Nieznana szpila brązowa z miejscowości Pasieki, pow. Tomaszów Lubelski	259
Elżbieta M. Kłosińska , Unikatowa fibula brązowa z terenu Lubelszczyzny	263
Piotr N. Kotowicz , Ostroga żelazna z okresu wpływów rzymskich z Międzybrodzia, pow. Sanok	269
Magdalena H. Rusek, Kamil Karski , The double-chambered vessel of the Chimú culture in the Castle Museum in Łańcut	273
Oksana Adamyszyn , Działalność archeologiczna Jurija Zacharuka na zachodzie Ukrainy (z okazji 100-lecia urodzin)	281

RECENZJE

Tadeusz Malinowski , (rec.) Alina Jaszewska, Sławomir Kałagate (red.), <i>Wicina. Badania archeologiczne w latach 2008–2012 oraz skarb przedmiotów pochodzących z Wiciny</i> , wyd. Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich Oddział Lubuski, Fundacja Archeologiczna, Zielona Góra 2013, 593 strony, ilustracje, ISBN 978-83-938557-0-4	285
Edyta A. Marek , (rec.) Leszek Gardeła, Kamil Kajkowski (red.), <i>Motywy przez wieki. Tom 1. Motyw głowy w dawnych kulturach w perspektywie porównawczej</i> , Bytów 2013, 303 strony	291

„AAASC”	– „Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae”, Budapest
„AAC”	– „Acta Archaeologica Carpathica”, Kraków
„AAR”	– „Analecta Archaeologica Ressoviensia”, Rzeszów
„AHP”	– „Archaeologia Historica Polona”, Toruń
„AMM”	– „Acta Militaria Mediaevalia”, Kraków – Sanok
„APolski”	– „Archeologia Polski”, Warszawa
„APŚ”	– „Archeologia Polski Środkowowschodniej”, Lublin
„AR”	– „Archeologické Rozhledy”, Praha
„FAP”	– „Fontes Archaeologici Posnanienses”, Poznań
„IA”	– „Informator Archeologiczny”, Warszawa
„Kwartalnik HKM”	– „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, Warszawa
„MA”	– „Materiały Archeologiczne”, Kraków
„Mat. Star.”	– „Materiały Starożytne”, Warszawa
„Mat. Star. Wcz.”	– „Materiały Starożytne i Wczesnośredniowieczne”, Warszawa
„Mat. Wcz.”	– „Materiały Wczesnośredniowieczne”, Warszawa
„(M)SROA”	– „(Materiały) i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego”, Rzeszów
„PamatkyA.”	– „Památky Archeologické”, Praha
„PBF”	– „Prähistorische Bronzefunde”, München
„PMMAiE”	– „Prace i Materiały Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi”, Łódź
„Pom. Ant.”	– „Pomorania Antiqua”, Gdańsk
„Prz. Arch.”	– „Przegląd Archeologiczny”, (Poznań, Wrocław – Poznań)
„RChełmski”	– „Rocznik Chełmski”, Chełm
„RPrzemyski”	– „Rocznik Przemyski”, Przemyśl
„Sil. Ant.”	– „Silesia Antiqua”, Wrocław
„Slav. Ant.”	– „Slavia Antiqua”, Poznań
„Spr. Arch.”	– „Sprawozdania Archeologiczne”, Kraków
„WA”	– „Wiadomości Archeologiczne”, Warszawa
„ZOW”	– „Z otchłani wieków”, Warszawa

Oksana Adamyszyn*

Działalność archeologiczna Jurija Zacharuka na zachodzie Ukrainy (z okazji 100-lecia urodzin)

Archaeological work of Yuriy Zaharuk in Western Ukraine (on the occasion of the 100th anniversary of the birth)

The contribution to scientific research in archaeological studies of the Carpathians and Volyn made by a famous Ukrainian archaeologist of the post-war period, Yuriy Zacharuk during the period of his work in the Institute of Social Sciences in Lviv is considered.

KEY WORDS: archaeology, Yuriy Zacharuk, artefacts, Funnel Beaker Culture, Zimno

12 kwietnia 2014 roku minęło sto lat od urodzin ukraińskiego archeologa, doktora habilitowanego nauk historycznych, profesora Jurija Mykołajowycza Zacharuka (W. I. Markowin, J. B. Cetlin 1998; M. Pefeszczyszyn 1998; J. Gurba, A. Zakosćielna 1998). Był on jednym z założycieli lwowskiej archeologii okresu powojennego. Istotny okres jego działalności naukowo-badawczej przypada na czas, kiedy pracował on w Oddziale Archeologii Instytutu Nauk Społecznych AN USRR we Lwowie. W tym okresie odkryto i przebadano szereg nowych stanowisk. Pozyskane materiały istotnie wzbogaciły zbiory archeologiczne i przyczyniły się do lepszego poznania osadnictwa pradziejowego.

Na swojej drodze życiowej (1914–1997) doświadczył licznych przeciwności. Rodzina badacza pochodziła z podgórskiego Przykarpacia (z Huculszczyzny). Huculski charakter i temperament J. Zacharuka barwnie opisała Łarysa Kruszelnicka (I. Ł. Kruszelnicka 2001, s. 247–248). Z powodu trudnej sytuacji materialnej, oraz silnych tendencji emigracyjnych z początku XX wieku, w 1910 roku rodzina wyjechała do Kanady. Nieco później, 12 kwietnia 1914 roku w Winnipeg, urodził się Jurij Mychajłowycz Zacharuk (Osobowi sprawy..., ark. 20–21). Koniec pierwszej wojny światowej, powstanie ZSRR, a szczególnie propaganda „ogromnych” sukcesów oraz „osiągnięć” pierwszego państwa robotniczo-chłopskiego skutecznie prowadzona przez politycznych apologetów Stalina, stały się przyczyną tego, że rodzina Zacharuków w roku 1923 wróciła na Ukrainę.

W tym okresie, pod wpływem propagandowej polityki bolszewickiej, sporo byłych emigrantów wraca na ziemie ojczyste. Znamienna w tym zakresie jest książka angielskiego pisarza Johna Reeda „10 dni, które wstrząsnęły światem”, która szeroko reklamowała „niezwykle pracownicze oraz światopoglądowe osiągnięcia” obywateli radzieckich. Niemniej jednak, w trudnym okresie politycznych represji i wielkiego głodu, Ju-

Ryc. 1. Jurij Mykołajowycz Zacharuk (1914–1997).
1950 rok (wg O. Sytnyk 2012, s. 208)

Abb. 1. Jurij Mykołajowycz Zacharuk (1914–1997),
1950 (nach O. Sytnyk 2012, S. 208)

rij Zacharuk zdobył siedmioletnie, a później też wyższe wykształcenie o profilu historycznym na Uniwersytecie Odeskim (lata 1933–1938). Przez krótki czas pracował jako nauczyciel; w okresie 1939–1940 był kierownikiem historycznego wydziału Żytomierskiego Muzeum Krajoznawczego. W roku 1940 został doktorantem w Instytucie Archeologii AN USRR, jednakże wojna przerwała jego naukę. W 1941 roku zgłosił się

* Narodowy Uniwersytet Lwowski im. Iwana Franki, ul. Uniwersytecka 1, 79000 Lwów

na ochotnika do wojska i trafił na front. W stopniu młodszego oficera brał udział w walkach na Kaukazie, na terytorium Polski, Słowacji, Czech, Austrii. W maju 1946 r. został zdemobilizowany i wznowił studia w doktoranckie, które skończył w 1948 r. (Osobowi sprawy..., ark. 21).

W tym samym roku J. Zacharuk został przyjęty na stanowisko młodszego pracownika naukowego Instytutu Archeologii AN USRR, a w roku 1950 wpisano go na listę badaczy Lwowskiego Oddziału Archeologii AN USRR (O. Sytnyk 2006, s. 208–210), który w 1951 r. został włączony do Instytutu Nauk Społecznych AN USRR we Lwowie (obecnie – Instytut Ukrainoznawstwa im. I. Krypjakewycza Narodowej Akademii Nauk Ukrainy) (J. Isajewycz, B. Myktyw 2001, s. 7). Pracę doktorską na temat „Sofijiwskie cmentarzysko ciałopalne (nowe źródło do zbadania epoki miedzi-brązu w Średnim Podnieprzu)” obronił w 1952 r. (M. Pełaszczyszyn 1998, s. 68).

Od 1953 do 1955 r. pracował jako kierownik Oddziału Archeologii, w latach 1955–1960 – jako zastępca dyrektora ds. naukowych wspomnianego wyżej Instytutu, na którego czele stał wtedy Iwan Krypjakewycz (Osobowi sprawy..., ark. 29). Następnie, Jurij Zacharuk zajmował kierownicze stanowiska w naukowo-badawczych instytucjach archeologicznych Kijowa i Moskwy. W 1977 r. za istotny wkład w rozwój archeologii został nagrodzony nagrodą państwową. W 1981 r. obronił habilitację i uzyskał tytuł doktora habilitowanego nauk historycznych. Zmarł w 1997 roku.

Jak pisał w swoim artykule jeden z jego uczniów, profesor Mykoła Pełaszczyszyn, do Lwowa Jurij Zacharuk przybył jako w pełni ukształtowany badacz. Zanim został włączony do składu Lwowskiego Oddziału AN USRR brał udział w dziesięciu ekspedycjach, z których sześcioma kierował osobiście (Osobowi sprawy..., ark. 35). Wielkie doświadczenie zdobył dzięki udziałowi w badaniach zabytków późnego okresu kultury

trypolskiej, w okolicach Kijowa. Prace badawcze prowadzili czołowi uczeni Instytutu Archeologii AN USRR (T. Pasek, J. Kryczewskij oraz in.) (J. W. Zacharuk 1953, s. 154). W I tomie Naukowych notatek Instytutu Nauk Społecznych umieszczony został artykuł J. Zacharuka pt. „W sprawie obrządku pogrzebowego ludności kultury trypolskiej w Średnim Podnieprzu” (J. W. Zacharuk 1953, s. 153–162). Artykuł dotyczył stopnia rozpowszechnienia obyczaju ciałopalenia we wczesnym, średnim oraz późnym okresach rozwoju kultury trypolskiej.

Od 1951 do 1959 r. stał na czele kompleksowej, stale działającej Wołyńskiej Ekspedycji Archeologicznej Instytutu Nauk Społecznych (w 1951 r. nosiła nazwę „Ekspedycji Wołodomyr-Wołyńskiej”). Obiektem jej badań była osada kultury pucharów lejkowatych z wczesnosłowiańskiego grodziska w miejscowości Zymno, w rejonie wołodomyrsko-wołyńskim obwodu wołyńskiego (Naukowyj archiw..., ark. 4). W 1951 r. prowadził niewielkie badania stanowiska wczesnosłowiańskiego we wsi Ripniew, ówczesnego rejonu mowomyłatyńskiego w obwodzie lwowskim (Naukowyj archiw..., ark. 5). Jak widać, zakres zainteresowań naukowych badacza był dość bogaty. W skład Ekspedycji Wołyńskiej wchodziło: J. Zacharuk (kierownik), M. Amfrojimow, S. Tywoniuk, T. Danyłowycz – starszy лаборant Oddziału Archeologii (żona J. Zacharuka). Ważne znaczenie miała współpraca Wołyńskiej Ekspedycji Archeologicznej z innymi zakładami naukowymi oraz kulturowo-oświatowymi. Tak więc w roku 1956 udział w niej brali: dyrektor Łuckiego Obwodowego Muzeum Krajoznawczego D. J. Malarec oraz współpracownik naukowy Dubenskiego Muzeum Krajoznawczego W. D. Sefedeć (Naukowyj archiw..., ark. 10). W materiałach naukowego Raportu Ekspedycji Wołyńskiej za rok 1952 podane są informacje o wynikach prowadzonych prac. Odkryto 21 stanowisk na terenie obwodu tarnopolskiego, a 10 – na terenie obwodu wołyńskiego (J. Zacharuk 1953, ark. 2–16).

Ryc. 2. Badania J. Zacharuka na stanowisku Zimno, obwód wołyński, 1956 r. (Archiwum Oddziału Archeologii Instytutu Ukrainoznawstwa)

Abb. 2. Forschungsarbeiten von J. Zacharuk an der Fundstelle Zymno, Rayon Wolhynien, 1951 (Archiv der Abteilung für Archäologie des Instituts für Ukraine-Studien)

Dużo miejsca w raporcie zajmują opisy odkryć, pochodzących z szerokiego przedziału chronologicznego: od krzemiennych i ceramicznych materiałów kultury pucharów lejkowatych aż do wyrobów z okresu staroruskiego (J. W. Zacharuk 1953, s. 34–45). Opisane materiały reprezentują m.in. kultury lędzielską i pomorską. Jak zaznacza M. Peleszczyszyn, J. Zacharuka interesowała też kultura amfor kulistych, zabytki kultury ceramiki sznurowej oraz szereg innych jednostek kulturowych epoki miedzi i brązu, zasiedlających ziemię Wołynia i Przykarpacia (M. Peleszczyszyn 1998, s. 69). Sporo uwagi archeolog poświęcił też badaniu kultur wczesnosłowiańskich oraz okresu dawnej Rusi. Dowodem na to są prowadzone przez niego badania słowiańskiej osady w Ripnewie znajdującej się niedaleko kronikarskiego Buska, badania we wsi Zweniczka na terytorium obwodu czerniowieckiego, jak również stała współpraca naukowa z badaczami zabytków staroruskich – O. Ratyczem, B. Aulichem i in. (M. Peleszczyszyn 1998, s. 69; Osobowi sprawy..., ark. 42).

Wyniki badań historyczno-archeologicznych J. M. Zacharuka na terenie Wołynia i Przykarpacia zostały opublikowane min. w: „Naukowi zapysky Instytutu suspilnych nauk”, „Archeolohiczni pamjatky URSS”, „Kratkije soobszczenia Instituta archeologii AN USSR”, „Materiały i doslidzennia po archeolohiji Prykarpattia i Wołyni”, „Sowietskaja archeologija”. Mimo dość krótkiego okresu pracy we Lwowie, znacząco przyczynił się do poznania pradziejów ziem zachodnioukraińskich, zyskując autorytet i szacunek wśród innych badaczy.

Profesor Uniwersytetu Lwowskiego im. I. Franki, M. Peleszczyszyn, często wspominał swojego nauczyciela Jurija Mychajłowycza Zacharuka, któremu wiele zawdzięczał (R. Berest, N. Peleszczyszyn 2005, s. 179). To Jurij Mychajłowycz dostrzegł w młodym badaczu przyszłego naukowca i pedagoga, wpłynął na jego losy i ostateczny wybór tematyki badań naukowych. Już w 1960 r. M. Peleszczyszyn wraz z W. Aulichem kontynuowali badania we wsi Zymno w obwodzie wołyńskim, ale już bez udziału J. Zacharuka (Naukowyj archiw..., ark. 4).

Oprócz badań terenowych J. Zacharuk brał czynny udział w licznych konferencjach i seminariach. Przedstawiał tam wyniki prac archeologicznych, które sprzyjały wymianie doświadczeń między archeologami. W 1952 r. badacz brał udział

w szóstej konferencji archeologicznej organizowanej przez Instytut Archeologii AN USRR, gdzie wygłosił referat: „Problema pozdniego Tripolja Sriedniego Podnieprowja po matierialam issledowanij poslednich let” („Problem późnego Trypola Średniego Podnieprza w oparciu o materiały badań z ostatnich lat”). Przygotowywał przyszłych archeologów do badań terenowych na licznych seminariach naukowych organizowanych przez Wydział Archeologii. Jedno z nich odbyło się 20 stycznia 1954 r. i było poświęcone „Metodyce badań wyrobów ceramicznych”. Wyniki badań osady z epoki brązu we wsi Zimno w obwodzie wołyńskim oraz we wsi Popiwci w obwodzie tarnopolskim zostały przedstawione w 1954 r. na konferencji naukowej w Kijowie. W tymże roku J. Zacharuk wystąpił w Moskwie na sesji Instytutu Historii i Kultury Materialnej AN USRR z tematem: „Osada kultury pucharów lejkowatych na Wołyniu”, a w 1955 r. brał udział w posiedzeniu plenarnym tegoż Instytutu, gdzie wygłosił referat na temat: „Późna kultura trypolska Górnego Podniestrowia”. Na posiedzeniu metodologicznego oddziału Instytutu Nauk Społecznych AN USRR zorganizowanym w 1956 r. J. Zacharuk krytykował metodologiczne założenia I. Swiesznikowa, który próbował wyodrębnić grupę ceramiki wstęgowej rytej. Razem z innymi pracownikami oddziału J. Zacharuk brał udział w konferencji naukowej IA AN USRR, która odbywała się w Kijowie 19–27 lutego 1956 r., gdzie wygłosił referat na temat: „Zabytki kultury ceramiki sznurowej na Wołyniu”. W następnym, 1957 r., badacz wyjechał na staż naukowy do Polski, podczas którego zapoznał się z pracą polskich placówek naukowo-badawczych oraz muzeów, a także najnowszą polską literaturą archeologiczną. W 1958 r. uczestniczył w seminarium poświęconym archeologii Mołdawii, Rumunii i Ukrainy, które trwało od 26 do 30 maja 1958 r. w Kiszyniowie. Swoje wystąpienie archeolog poświęcił wynikom badań we wsi Zweniczycz w obwodzie czerniowieckim.

Tak więc, pod kierownictwem naukowym Jurija Zacharuka w latach 50. zeszłego wieku w Oddziale Archeologii Instytutu Nauk Społecznych AN USRR kształtowały się nowe tradycje badawcze, udoskonalano metodykę prac terenowych, co generalnie sprzyjało poszerzeniu naszej wiedzy o przeszłości zachodniej Ukrainy.

BIBLIOGRAFIA PRAC JURIJA ZACHARUKA OPUBLIKOWANYCH W CZASIE JEGO POBYTU WE LWOWIE

1952

Sofijewskij mogilnik. Nowyj istocznik k izuczeniju epochi miedi-bronzy w Sriedniem Podnieprowje, Awtorief. diss. na soiskanije uczen. stiepieni kand. Nauk, Lwow.

Sofijiw's'kyj tiłopalnyj mohylnyk. Korotke powidomlennia pro rozkopky 1948 r., „Archeolohiczni pamjatky URSS”, t. 4, s. 112–120.

1953

Do pytanńia pro obriad pochowannia nasełennia trypils'koji kultury w Seredniomu Podnieprowji, „Naukowi zapysky Instytutu suspilnych nauk”, t. 1, s. 153–162.

Problema pozdniego tripolja w Sriedniem Podnieprowje po matierialam issledowanij poslednich let, „Kratkije soobszczenia Instituta archeologii AN USSR”, Wyp. 2, s. 78–80.

Kyjiwska Rus' – istoryczna kołyska wełykocho rosij's'koho, ukrains'koho ta biłorus'koho bratnich narodów, „Wilna Ukrajina” – 30 trawnia.

1954

Pizniotrypils'ka kultura Serednioho Podnieprowja w switli archeolohicznych danych, „Naukowi zapysky Instytutu suspilnych nauk”, t. 2, „Materiały i doslidzennia po archeolohiji URSS”, s. 16–33.

1955

Posielenije enieoliticzeskogo wriemieni w s. Zimno Wołynskoj obłasti, „Kratkije soobszczenia Instituta archeologii AN USSR”, Wyp. 4, s. 114–115.

--, O. Ratycz, Słowjans'ke posełennia bila s. Ripniw Lwiw's'koji obłasti, „Archeolohiczni pamjatky URSS”, t. 5, s. 40–46.

Nowyje issledowanija kultury woronkowidnych sosudow w Polsce, „Wiestnik drierwiej istorii”, nr 1, s. 65–70.
 Doslidzennia pamjatok piznioji bronzы ta rannioho zaliza na Wołyni 1950 r., „Archeołołicznі pamjatky URSR”, t. 5, s. 21–23.
 --, O. F. Łahodowska, Nowi doslidzennia Wojcechiw'skoho mohyl-nyka, „Archeołołicznі pamjatky URSR”, t. 5, s. 69–74.
 Poselennia Sofijiw'skoho typu w okołyciach Kyjewa, „Archeołołicznі pamjatky URSR”, t. 5, s. 111–114.
 Pizniotrypils'ke poselennia u werchijwach r. Sluczzi. Korotke powidom-łennia pro rozwidkowi rozkopky bila s. Nowoji Czortoryji w 1949 r., „Archeołołicznі pamjatky URSR”, t. 5, s. 130–133.

Nowoje posielenije kultury sznurowoj kieramiki na Wołyni, „Kratkije soobszczenija Instituta archeologii AN USSR”, Wyp. 7, s. 38–39.
 Posielenije kultury woronkowidnych sosudow na Wołyni, „Kratkije soobszczenija Instituta materialnoj kultury”, Wyp. 67, s. 97–100.
 Sofijewskij mogilnik, „BSE”, 2-je izd., t. 40, s. 146.

O tak nazywajemoj wołynskoj gruppie kultury liniejno-lentocznoj kieramiki, „Sowietskaja archeologija”, t. 29–30, s. 114–118.
 Do pyttannia pro spiwwidnoszennia i zwiazky miż kulturoju lizczastocho posudu ta trypilskoju kulturoju, „Materiały i doslidzennia z archeołołohiji Prykarpattia i Wołyni”, Wyp. 2, s. 54–72.
 Pogriebienija w kamiennych grobnicach około s. Popowcew Tier-nopolskoj obłasti, „Kratkije soobszczenija Instituta archeologii AN USSR”, Wyp. 8, s. 129–132.

Glinianyj amulet iz s. Kowyłowcy. K woprosu o tripolskoj płastike polimasticzeskogo charaktiera, „Sowietskaja archeologija”, nr 3, s. 229–235.

WYKAZ CYTOWANEJ LITERATURY

- Berest R., Pełeszczyszyn N.
 2005 Tworczyj szlach w archeołołohiji profesora Mykoły Pełeszczyszyna, „Archeołołicznі doslidzennia Lwiw'skoho uniwersytetu”, Lwiw, Wyp. 8, s. 179–201.
- Gurba J., Zakościelna A.
 1998 Jurij M. Zacharuk (1914–1997), „APS”, t. 3, s. 315–317.
- Isajewycz J., Myktyw B.
 2001 *Institut suspilnych nauk – Institut Ukrajinoznawstwa. Eta-py istoriji. Institut ukrajinoznawstwa im. I. Krypjakewycza NAN Ukrainy. Naukowa dijalnist', struktura, praciwnyky*, Lwiw.
- Kruszelnycka Ł. I.
 2001 *Rubały lis...* (Sporady hałyczanky), Lwiw.
- Markowin W. I., Cetlin J. B.
 1998 Pamiati Jurija Nikolajewicza Zacharuka: (1914–1997), „Ros-sijskaja archeologija”, nr 3, s. 254–255.
- Naukowyj archiw...
 Naukowyj archiw Instytutu ukrajinoznawstwa im. Krypjakewycza NANU, F. 1.
 Naukowyj archiw...
 Naukowyj archiw widdiłu archeołołohiji Instytutu ukrajinoznawstwa im. I. Krypjakewycza NAN Ukrainy.
- Osobowi sprawy...
 1951–1970 Osobowi sprawy zwilnenych praciwnykiw Instytutu na bu-kwu „Z” i „I” za 1951–1970 rr., Naukowyj archiw Instytutu ukrajinoznawstwa im. I. Krypjakewycza NZNU, Od. Zb. 97, op. 3. K., b/r.-Ark. 20–61.
- Pełeszczyszyn M.
 1998 Pro lwiw'skij period naukowoji dijalnosti Jurija Zacharuka, Postati ukrajins'koji archeołołohiji, „Materiały i doslidzennia z archeołołohiji Prykarpattia i Wołyni”, Wyp. 7, Lwiw, s. 68–69.
- Sytnyk O.
 2006 Lwiw'ska archeołołohiczna szkoła u period potriasniń ta wy-probuwań (1939–1951 rr.), „ADŁU”, Wyp. 9, s. 106–133.
- 2012 *Archeołołohiczna nauka u Lwowi: persza połowyna XX st.*, Lwiw, Rzeszów.
- Zacharuk J. W.
 1953 Archeołołohicznі doslidzennia na Wołyni w 1952 r. Zwit pro robotu Wołyn'skoji ekspedycji, Naukowyj archiw Instytu-tu ukrajinoznawstwa im. I. Krypjakewycza NANU, Spr. 1952/26 – K., b/r., 45 ark.
- 1953a Do pyttannia pro obriad pochowanńa naselennia trypils'koji kultury w Seredniomu Podniprowji, „Naukowi zapysky Instytutu suspilnych nauk”, Lwiw, t. 1, s. 153–162.

Oksana Adamyszyn

Archäologische Tätigkeit von Jurij Zacharuk im Westen der Ukraine (Anlässlich seines 100. Geburtstages)

Zusammenfassung

Der Artikel behandelt die wissenschaftliche Tätigkeit, insbesondere aus dem Bereich der Geländeforschung in Transkarpatien und Wolhynien, von Jurij Zacharuk, dem bekannten ukrainischen Archäologen der Nachkriegszeit. Die behandelte

Zeitspanne betrifft seine Arbeit am Institut für Sozialwissenschaften der Akademie der Wissenschaften in Lemberg (in den Jahren 1950–1960).

